YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

3 päivänä lokakuuta 2006 *

Asiassa C-241/05,

jossa on kyse EY 68 ja EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Conseil d'État (Ranska) on esittänyt 9.5.2005 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 2.6.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Nicolae Bot

vastaan

Préfet du Val-de-Marne,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans ja A. Rosas sekä tuomarit J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, P. Kūris, E. Juhász, U. Lõhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh (esittelevä tuomari) ja L. Bay Larsen,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja J.-C. Niollet,

– Tšekin hallitus, asiamiehenään T. Boček,

– Slovakian hallitus, asiamiehenään R. Procházka,

– Suomen hallitus, asiamiehenään T. Pynnä,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. O'Reilly ja A.-M. Rouchaud-Joët,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.4.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 Schengenissä (Luxemburg) tehdyn yleissopimuksen (EYVL 2000, L 239, s. 19; jäljempänä yleissopimus) 20 artiklan 1 kappaleen tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty valitusasiassa, jossa Bot, joka on Romanian kansalainen, on vaatinut Val-de-Marnen (Ranska) prefektin antaman sen määräyksen kumoamista, jossa hänet velvoitettiin poistumaan maasta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Schengenin säännöstö

Schengenin sopimukset

3 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla tehty sopimus, joka allekirjoitettiin Schengenissä 14.6.1985 (EYVL 2000, L 239, s. 13; jäljempänä Schengenin sopimus), pantiin täytäntöön allekirjoittamalla yleissopimus.

4 Yleissopimuksen 1 artiklassa käsite "ulkomaalainen" määritellään siten, että kyseessä on "muu henkilö kuin Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden kansalainen".

5 Yleissopimuksen II osastoon, jonka otsikkona on "Tarkastusten poistaminen sisärajoilta ja henkilöiden liikkuvuus", sisältyvässä 5 artiklan 1 kappaleessa määrätään edellytyksistä ulkomaalaisten maahantulolle Schengenin sopimuksen sopimuspuolten alueelle (jäljempänä Schengen-alue) enintään kolmen kuukauden oleskelua varten.

6 Yleissopimuksen II osaston 3 luku sisältää viisumeita koskevat säännöt.

7 Yleissopimuksen 11 artiklan 1 kappale, joka kuuluu kyseisen luvun 1 jaksoon, jonka otsikkona on "Viisumit lyhytaikaista oleskelua varten", kuuluu seuraavasti:

"Edellä 10 artiklassa tarkoitettu viisumi voi olla

a) Viisumi, joka kelpaa yhteen tai useampaan maahantuloon. Yhden keskeytymättömän oleskelun kesto tai peräkkäisten oleskelujen kokonaiskesto ensimmäisen maahantulon päivämäärästä lukien ei saa kuitenkaan olla yli kolmea kuukautta puolen vuoden pituista jaksoa kohti;

_ _"

8 Yleissopimuksen 18 artiklassa, joka kuuluu kyseisen luvun 2 jaksoon, jonka otsikkona on "Viisumit pitkäaikaista oleskelua varten", määrätään seuraavaa:

"Viisumi pidempää kuin kolmen kuukauden oleskelua varten on kansallinen viisumi, jonka kukin sopimuspuoli myöntää oman lainsäädäntönsä mukaisesti. – –"

9 Yleissopimuksen II osaston 4 luvun 19–24 artiklassa määrätään ulkomaalaisten liikkumista koskevista edellytyksistä. Siinä määrätään erityisesti seuraavaa:

"19 artikla

1. Ulkomaalainen, jolla on yhdenmukainen viisumi ja joka on saapunut laillisesti jonkin sopimuspuolen alueelle, voi liikkua vapaasti kaikkien sopimuspuolten alueella viisumin voimassaoloaikana, jos hän täyttää 5 artiklan 1 kappaleen a, c, d ja e kohdassa tarkoitetut maahantuloedellytykset.

– –

20 artikla

1. Ulkomaalainen, jolta ei vaadita viisumia, voi liikkua vapaasti sopimuspuolten alueella korkeintaan kolmen kuukauden ajan kuuden kuukauden sisällä ensimmäi-

sestä alueelletulopäivästä lukien, mikäli hän täyttää 5 artiklan 1 kappaleen a, c, d ja e kohdassa tarkoitetut maahantuloedellytykset.

– –

23 artikla

1. Ulkomaalaisen, joka ei täytä tai ei enää täytä jonkin sopimuspuolen alueella voimassa olevia lyhytaikaisen oleskelun edellytyksiä, on poistuttava viipymättä sopimuspuolten alueelta.

– –"

Schengenin pöytäkirja

10 Schengenin säännöstön sisällyttämisestä osaksi Euroopan unionia tehdyn pöytäkirjan, joka on liitetty Amsterdamin sopimuksella Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen (jäljempänä Schengenin pöytäkirja), 1 artiklan mukaan 13 Euroopan unionin jäsenvaltiota, joiden joukossa on Ranskan tasavalta, voivat toteuttaa tiiviimpää yhteistyötä keskenään Schengenin säännöstön soveltamisalalla, sellaisena kuin se on tämän pöytäkirjan liitteessä määritetty. Tätä yhteistyötä on tehtävä unionin oikeuden ja toimielinten sekä EU:sta tehdyn sopimuksen ja EY:n perustamissopimuksen puitteissa.

11 Schengenin pöytäkirjan liitteen mukaan täten määritettyyn Schengenin säännöstöön kuuluvat muun muassa Schengenin sopimus ja yleissopimus.

12 Schengenin pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan Amsterdamin sopimuksen voimaantulopäivästä eli 1.5.1999 alkaen Schengenin säännöstöä sovelletaan välittömästi mainitun pöytäkirjan 1 artiklassa lueteltuihin 13 jäsenvaltioon.

13 Euroopan unionin neuvosto teki Schengenin pöytäkirjan 2 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan toisen virkkeen perusteella 20.5.1999 päätöksen 1999/436/EY (EYVL L 176, s. 17) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisen oikeusperustan vahvistamisesta kullekin Schengenin säännöstöön kuuluvalle määräykselle ja päätökselle. Kyseisen päätöksen 2 artiklasta ja päätöksen liitteestä A ilmenee, että neuvosto on asettanut yleissopimuksen 20 artiklan oikeusperustaksi EY 62 artiklan 3 kohdan, joka kuuluu EY:n perustamissopimuksen IV osastoon, jonka otsikkona on "Viisumi-, turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikka sekä muu henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvä politiikka".

Asetus (EY) N:o 539/2001

14 Luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, 15 päivänä maaliskuuta 2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 539/2001 (EYVL L 81, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 7.12.2001 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2414/2001 (EYVL L 327, s. 1), 1 artiklan 2 kohdan nojalla Romanian kansalaiset on vapautettu viisumin hankkimista koskevasta vaatimuksesta heidän ylittäessään jäsenvaltioiden ulkorajan, kun kyseessä on oleskelu, jonka kokonaiskesto on enintään kolme kuukautta.

Kansallinen lainsäädäntö

15 Ulkomaalaisten maahantuloa ja oleskelua Ranskassa koskevista edellytyksistä 2.11.1945 annetun asetuksen nro 45-2658 (ordonnance relative aux conditions d'entrée et de séjour des étrangers en France; JORF 4.11.1945, s. 7225), sellaisena kuin se on muutettuna erityisesti maahanmuuton hallinnointia, ulkomaalaisten oleskelua Ranskassa ja kansalaisuutta koskevalla 26.11.2003 annetulla lailla nro 2003-1119 (loi relative à la maîtrise de l'immigration, au séjour des étrangers en France et à la nationalité; JORF 27.11.2003, s. 20136; jäljempänä asetus nro 45-2658), 22 §:ssä säädetään seuraavaa:

"I. – Departementissa valtion edustaja ja Pariisissa poliisiprefekti voivat perustellulla määräyksellä päättää ulkomaalaisen maastapoistamisesta seuraavissa tapauksissa:

1° Jos ulkomaalainen ei kykene osoittamaan tulleensa Ranskan alueelle laillisesti eikä hänellä ole voimassaolevaa oleskelulupaa;

– –

II. – I momentin 1 kohdan säännöksiä sovelletaan ulkomaalaiseen, joka ei ole Euroopan yhteisön jäsenvaltion kansalainen:

a) jos [yleissopimuksen] 5 artiklan mukaiset maahantulon edellytykset eivät täyty tai

b) jos hän ei tullessaan suoraan kyseisen yleissopimuksen sopimuspuolena olevan valtion alueelta kykene osoittamaan tulleensa Ranskan emämaan alueelle [yleissopimuksen] 19 artiklan 1 tai 2 kappaleen, 20 artiklan 1 kappaleen taikka 21 artiklan 1 tai 2 kappaleen määräysten mukaisesti."

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

16 Ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdystä päätöksestä ilmenee, että Bot, joka on Romanian kansalainen, oleskeli Schengen-alueella ja etenkin Ranskassa 15.8.–2.11.2002 ja tämän jälkeen vuoden 2002 marraskuun lopusta vuoden 2003 tammikuun loppuun saakka. Kuljettuaan Unkarin kautta 23.2.2003 ja tämän jälkeen kertomansa mukaan Itävallan ja Saksan kautta Bot tuli takaisin Ranskaan, jossa poliisi otti hänet kiinni 25.3.2003.

17 Val-de-Marnen prefekti antoi asetuksen nro 45-2658 22 §:n II momentin b kohdan nojalla 26.3.2003 määräyksen, jonka mukaan Botin oli poistuttava maasta.

18 Tribunal administratif de Melun hylkäsi 1.4.2003 antamallaan päätöksellä Botin esittämän vaatimuksen, joka koski tämän määräyksen kumoamista, ennen kaikkea sen takia, että palaamalla Ranskaan, vaikka yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleessa säädetty kuuden kuukauden aika ei ollut vielä kulunut, Bot oli useaan otteeseen jättänyt noudattamatta tätä yleissopimuksen määräystä eikä hänen näin ollen voitu katsoa osoittaneen, että hän oli tullut laillisesti Ranskaan kyseisessä asetuksessa tarkoitetulla tavalla.

19 Bot vaati 5.5.2003, että Conseil d'État kumoaa tämän päätöksen.

20 Koska Conseil d'État katsoi, että vastaus siihen kysymykseen, oliko Bot maastapoistamista koskevan määräyksen antamispäivänä yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleen kannalta laillisessa asemassa, riippuu siitä, miten kyseisessä määräyksessä tarkoitettua "ensimmäistä alueelletulopäivää" on tulkittava, se päätti lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Miten – – yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua 'ensimmäistä alueelletulopäivää' on tulkittava, ja etenkin, onko 'ensimmäisenä alueelletulona' tämän yleissopimuksen sopimuspuolina olevien valtioiden alueelle pidettävä alueelletuloa, joka tapahtuu sellaisen kuuden kuukauden ajanjakson lopussa, jonka aikana kyseiselle alueelle ei ole muutoin tultu, ja, kun kyse on ulkomaalaisesta, joka tulee maahan useita kertoja lyhyitä oleskeluja varten, alueelletuloa välittömästi sen jälkeen, kun kuusi kuukautta on kulunut aikaisemmasta tiedossa olevasta 'ensimmäisestä alueelletulosta'[?]"

Ennakkoratkaisukysymys

21 Kansallinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään siihen, että yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleeseen sisältyvää "ensimmäisen alueelletulon" käsitettä tulkittaisiin sen määrittämiseksi, oliko kolmannen valtion kansalaisen, jolta ei vaadita viisumia, oikeus liikkua vapaasti Schengen-alueella kyseisen määräyksen mukaisesti korkeintaan kolmen kuukauden ajan kuuden kuukauden sisällä päättynyt pääasian valittajan osalta.

22 Ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdystä päätöksestä ilmenee, että pääasian valittaja, joka oli oleskellut Schengen-alueella peräkkäisiä kertoja yhteensä yli kolme kuukautta kuuden kuukauden sisällä hänen aivan ensimmäisestä alueelletulostaan lukien, tuli uudestaan tälle alueelle kyseisen alkuperäisen kuuden kuukauden ajanjakson päätyttyä ja joutui siellä tarkastuksen kohteeksi alle kolme kuukautta tämän uuden alueelletulon jälkeen.

23 Kansallinen tuomioistuin pohtii tässä tilanteessa sitä, tarkoittaako "ensimmäisen alueelletulon" käsite jokaista uutta tuloa Schengen-alueelle vai aivan ensimmäisen tälle alueelle tulon lisäksi ainoastaan sellaista myöhempää alueelletuloa, joka tapahtuu sen jälkeen, kun kuuden kuukauden ajanjakso tästä aivan ensimmäisestä alueelletulosta lukien on päättynyt.

24 Kuten yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleen sanamuodosta ilmenee, kolmannen valtion kansalaisen, jolta ei vaadita viisumia, ensimmäisen Schengen-alueelle tulon päivämäärästä alkaa kuuden kuukauden ajanjakso, jonka sisällä tällaisella kansalaisella on tämän määräyksen mukaisesti oikeus liikkua vapaasti tällä alueella korkeintaan kolmen kuukauden ajan.

25 Tästä seuraa, että kuten kansallinen tuomioistuin on tuonut esiin, tämän kansalaisen aivan ensimmäinen tulo Schengen-alueelle on yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu ensimmäinen alueelletulo, josta lukien on määritettävä hänen oleskeluoikeutensa, jonka kesto on korkeintaan kolme kuukautta kuuden kuukauden sisällä.

26 Kuten kaikki yhteisöjen tuomioistuimelle kirjalliset huomautuksensa jättäneet osapuolet ovat myöntäneet, tällä määräyksellä hyväksytään tältä osin – kuten yleissopimuksen 11 artiklan 1 kappaleen a kohdassa on nimenomaisesti määrätty sellaisten kolmansien valtioiden kansalaisten osalta, joilta vaaditaan viisumi lyhytaikaista oleskelua varten – sekä kolme kuukautta kestävä keskeytyksetön oleskelu että lyhyempikestoiset peräkkäiset oleskelut, joiden yhteenlaskettu kokonaiskesto ei ole yli kolmea kuukautta.

27 Yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleen, luettuna yhdessä yleissopimuksen 23 artiklan 1 kappaleen kanssa, sanamuodosta seuraa kuitenkin, että kun tämä enintään kolmen kuukauden oleskeluoikeus on päättynyt kuuden kuukauden sisällä aivan ensimmäisen Schengen-alueelle tulon päivästä lukien, kyseisen kansalaisen on lähtökohtaisesti lähdettävä viipymättä tältä alueelta, tai muuten hänen oleskelunsa tällä alueella ylittää tämän enimmäiskeston.

28 Vaikka yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleen sanamuodossa ei näin ollen mitenkään kielletä kyseistä kansalaista liikkumasta sittemmin uudelleen Schengen-alueella, mitä yksikään yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa jättäneistä osapuolista ei sitä paitsi ole kiistänyt, edellytyksenä tälle on se, että hän tulee uudelleen tälle alueelle ja että tämä alueelletulo tapahtuu sen jälkeen, kun kuusi kuukautta on kulunut hänen aivan ensimmäisestä alueelletulopäivästään.

29 Kuten Ranskan, Tšekin ja Slovakian hallitukset ovat väittäneet, tällainen uusi alueelletulo on näin ollen myös katsottava yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetuksi ensimmäiseksi alueelletuloksi aivan ensimmäisen Schengen-alueelle tulon tavoin. Kyseisessä määräyksessä sallitaan siten se, että kolmannen valtion kansalaiset, joilta ei vaadita viisumia, voivat oleskella tällä alueella korkeintaan kolmen kuukauden ajan kuuden kuukauden pituisten peräkkäisten ajanjaksojen sisällä edellyttäen, että kukin näistä ajanjaksoista alkaa tällaisella ensimmäisellä alueelletulolla.

30 Tätä tulkintaa tukevat yleissopimuksen määräykset, joita sovelletaan lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviin viisumeihin. Kyseisen yleissopimuksen 11 artiklan 1 kappaleen a kohdan ja 19 artiklan nojalla kolmannen valtion kansalaiset, joilla on viisumi ja jotka ovat tulleet laillisesti Schengen-alueelle, voivat nimittäin liikkua siellä vapaasti ajan, joka ei ole yli kolmea kuukautta puolen vuoden pituista jaksoa kohti ensimmäisen maahantulon päivämäärästä lukien, millä siten nimenomaisesti sallitaan kolmen kuukauden oleskelut kuuden kuukauden pituisten peräkkäisten ajanjaksojen sisällä.

31 Lisäksi on täsmennettävä, että kuten Ranskan ja Tšekin hallitukset sekä Euroopan yhteisöjen komissio ovat perustellusti väittäneet, yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleeseen sisältyvällä "ensimmäisen alueelletulon" käsitteellä ei täten tulkittuna suinkaan viedä toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta mahdollisuutta määrätä yhteisön oikeutta noudattaen seuraamuksia kolmannen valtion kansalaiselle, jonka oleskelu Schengen-alueella on ylittänyt kolmen kuukauden enimmäisajan edeltävien kuuden kuukauden sisällä, vaikka sen tarkastuksen ajankohtana, jonka kohteeksi hän joutui, hänen oleskelunsa tällä alueella ei pääasiassa kyseessä olleen Botin oleskelun tavoin ylitä kolmea kuukautta viimeisimmästä ensimmäisestä alueelletulopäivästä lukien.

32 Komissio väittää kuitenkin, että tämä kirjaimellinen tulkinta yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleesta voi johtaa väärinkäyttöön, jolla pyritään kiertämään pitkiin oleskeluihin sovellettavat määräykset, vaikka EY 62 ja EY 63 artiklassa sekä yleissopimuksen määräyksissä, erityisesti sen 5 ja 18 artiklassa, tehdään selvä ero yhtäältä yli kolme kuukautta kestävien oleskelujen, jotka kuuluvat maahanmuuttopolitiikkaan liittyvien määräysten soveltamisalaan, ja toisaalta alle kolme kuukautta kestävien oleskelujen välillä, jotka kuuluvat henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvien määräysten soveltamisalaan.

33 Komissio ja Suomen hallitus tuovat siten esiin, että kolmannen valtion kansalainen, jolta ei vaadita viisumia ja joka huolehdittuaan siitä, että hän lähtee Schengen-alueelta juuri ensimmäisenä alueelletulopäivänään, on oleskellut yhtä päivää vaille kolme kuukautta ensimmäisen kuuden kuukauden ajanjakson päättyessä, voisi poistumalla tältä alueelta yhdeksi päiväksi tämän ensimmäisen ajanjakson päätyttyä ja tulemalla uudelleen alueelle seuraavana päivänä oleskella kyseisellä alueella ylimääräiset kolme kuukautta toisen kuuden kuukauden pituisen ajanjakson sisällä, minkä johdosta hän voisi siten liikkua vapaasti kyseisellä alueella yhtäjaksoisesti yhtä päivää vaille kuusi kuukautta.

34 Komissio ja Suomen hallitus katsovat näin ollen, että yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaletta pitäisi tällä yleissopimuksella tavoiteltujen päämäärien mukaisesti tulkita siten, että varmistetaan, että kaikkiin kolmansien valtioiden kansalaisiin, jotka

suunnittelevat yhtä tai useampaa peräkkäistä oleskelua, joiden kokonaiskesto ylittää kolmen kuukauden enimmäiskeston minkä hyvänsä kuuden kuukauden ajanjakson sisällä, sovelletaan säännöstöä, joka on yhteisön oikeudessa otettu käyttöön pitkiä oleskeluita varten.

35 Komission mukaan "ensimmäisen alueelletulon" käsitteen on näin ollen tulkittava tarkoittavan jokaista ensimmäistä tuloa Schengen-alueelle ja jokaista uutta alueelletuloa sillä edellytyksellä, että viimeisen poistumisen ja tämän uuden alueelletulon välillä on kulunut yli kolme kuukautta ilman kyseisellä alueella oleskelua. Jos asia ei ole näin, on tehtävä ero sen mukaan, onko oleskelu kyseistä uutta alueelletuloa edeltäneen kuuden kuukauden sisällä kestänyt yli vai alle kolme kuukautta. Ensimmäisessä tapauksessa oleskeluoikeus on päättynyt. Jälkimmäisessä tapauksessa oleskeluoikeus olisi laskettava ottamalla huomioon oleskelujen yhteenlasketut kestot tämän kuuden kuukauden sisällä.

36 Suomen hallitus katsoo puolestaan, että "ensimmäisen alueelletulon" käsitettä on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan uutta Schengen-alueelle tuloa edeltävän kuuden kuukauden aikana tapahtunutta ensimmäistä alueelletuloa, jolloin kaikki kyseisellä alueella tänä aikana jo toteutuneet oleskelut vähentävät sallittua kolmen kuukauden oleskeluaikaa vastaavasti.

37 Jo EY 62 artiklan 3 kohdan, joka päätöksen 1999/436 mukaisesti on yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleen oikeusperusta, sanamuodosta ilmenee, että neuvosto voi EY:n perustamissopimuksen tämän määräyksen perusteella ainoastaan toteuttaa toimenpiteet niiden edellytysten vahvistamiseksi, joiden mukaisesti kolmannen valtion kansalaiset voivat vapaasti matkustaa Schengen-alueella enintään kolmen kuukauden ajan.

38 Tästä seuraa, että riippumatta siitä, noudatetaanko yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleeseen kirjattua vaatimusta kuuden kuukauden ajasta ensimmäisestä

alueelletulosta lukien, kolmannen valtion kansalaisten oleskelu Schengen-alueella tämän määräyksen nojalla ei voi missään tapauksessa kestää yhtäjaksoisesti yli kolmea kuukautta. Kun kyse on kolmannen valtion kansalaisista, joilta ei vaadita viisumia, tällainen ehdoton enimmäisrajoitus ilmenee selvästi yleissopimuksen 5 artiklan 1 kappaleesta ja asetuksen N:o 539/2001 1 artiklan 2 kohdasta.

39 Se, että tämä on – toisin kuin komissio ja Suomen hallitus esittävät – yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleeseen kirjatun käsitteen "ensimmäinen alueelletulo" tulkinta, sellaisena kuin se ilmenee tämän tuomion 28 ja 29 kohdasta, ei kuitenkaan johda siihen, että kolmannen valtion kansalaisten, joilta ei vaadita viisumia, sallittaisiin liikkua vapaasti Schengen-alueella yhtäjaksoisesti yli kolme kuukautta, sillä kuten näissä kohdissa on todettu, kaikki tässä määräyksessä tarkoitetut "ensimmäiset alueelletulot" edellyttävät välttämättä uutta tuloa kyseisellä alueelle sen jälkeen, kun edeltävät kuusi kuukautta ovat kuluneet.

40 Vaikka on lisäksi totta, että komission ja Suomen hallituksen suosittamien tulkintojen mukaan "ensimmäisen alueelletulon" käsitteellä voidaan ennen kaikkea varmistaa, että kolmannen valtion kansalainen, jolta ei vaadita viisumia, ei oleskele yli kolmea kuukautta Schengen-alueella minkä hyvänsä kuuden kuukauden ajanjakson sisällä, on todettava, että tällainen ei ole yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleessa asetettu sääntö, jolla ainoastaan kielletään yli kolmen kuukauden oleskelut ensimmäisestä alueelletulopäivästä alkavan kuuden kuukauden ajanjakson sisällä. Kun kyseisissä tulkinnoissa otetaan kuitenkin huomioon vaihtuvat ensimmäiset alueelletulopäivät, jotka muuttuvat viimeisen alueelletulopäivän perusteella, niissä sivuutetaan se seikka, että yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappale on laadittu juuri "ensimmäisen alueelletulon" käsitteen ympärille, ja kyseinen käsite pyritään niissä korvaamaan viimeisen alueelletulopäivän käsitteellä, jota ei sisälly kyseiseen artiklaan.

41 Koska näille tulkinnoille ei löydy perustetta kyseisen määräyksen sanamuodosta ja koska niiden suhteellinen monimutkaisuus voisi lisäksi vaikuttaa yleissopimuksen

20 artiklan 1 kappaleen yhdenmukaiseen soveltamiseen ja siten loukata yksityisten oikeussubjektien oikeusvarmuutta, niitä ei näin ollen voida hyväksyä.

42 Mitä tulee komission väittämään vaaraan siitä, että pitkiin oleskeluihin sovellettavia määräyksiä kierretään, on riittävää huomauttaa, että vaikka yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaleen nykyisessä sanamuodossa sallitaan itse asiassa se, että kolmannen valtion kansalainen, jolta ei vaadita viisumia, yhdistämällä kaksi peräkkäistä mutta ei yhtäjaksoista oleskelua oleskelee Schengen-alueella lähes kuusi kuukautta, yhteisön lainsäätäjän asiana on tarvittaessa muuttaa tätä määräystä, jos se katsoo, että tällaisella yhdistämisellä voidaan rikkoa yli kolme kuukautta kestäviin oleskeluihin sovellettavia määräyksiä.

43 Ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaletta on tulkittava siten, että kyseiseen määräykseen sisältyvä käsite "ensimmäinen alueelletulo" tarkoittaa paitsi aivan ensimmäistä tuloa Schengen-alueelle myös myöhemmin tapahtuvaa ensimmäistä alueelletuloa sen jälkeen, kun kuuden kuukauden ajanjakso tästä aivan ensimmäisestä alueelletulosta lukien on päättynyt, sekä lisäksi kaikkia muita ensimmäisiä alueelletuloja, jotka tapahtuvat sen jälkeen, kun uusi kuuden kuukauden ajanjakso edeltävästä ensimmäisestä alueelletulopäivästä lukien on päättynyt.

Oikeudenkäyntikulut

44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19 päivänä kesäkuuta 1990 Schengenissä tehdyn yleissopimuksen 20 artiklan 1 kappaletta on tulkittava siten, että kyseiseen määräykseen sisältyvä käsite "ensimmäinen alueelletulo" tarkoittaa paitsi aivan ensimmäistä tuloa kyseisen sopimuksen sopimuspuolina olevien valtioiden alueille myös ensimmäistä tuloa näille alueille sen jälkeen, kun kuuden kuukauden ajanjakso tästä aivan ensimmäisestä alueelletulosta lukien on päättynyt, sekä lisäksi kaikkia muita ensimmäisiä alueelletuloja, jotka tapahtuvat sen jälkeen, kun uusi kuuden kuukauden ajanjakso edeltävästä ensimmäisestä alueelletulopäivästä lukien on päättynyt.

Allekirjoitukset